

Sygnatura akt VI Ka 1269/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **28 marca 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grażyna Tokarczyk

Sędziowie SSO Grzegorz Kiepusa

SSR del. Małgorzata Peteja-Żak (spr.)

Protokolant Aleksandra Studniarz

przy udziale Krystyny Marchewki

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2014 r.

sprawy **M. S. /S. / syna M. i T.,**

ur. (...) w R.

oskarżonego z art. 280§1 kk i art. 157§2 kk przy zast. art. 11§2 kk w zw. z art. 64§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 29 sierpnia 2013 r. sygnatura akt VI K 563/12

na mocy art. 437 § 1 kpk i art. 636 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. K. kwotę 516,60 zł (pięset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

3. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 1269/13

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 28 marca 2014r.

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2013r., w sprawie o sygn. VI K 563/12, uznał oskarżonego M. S. za winnego popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 16 kwietnia 2012r. w R., używając przemocy w postaci uderzenia ręką w twarz, przewrócenia na ziemię oraz kopania po całym ciele A. C., zabrał w celu przywłaszczenia telefon komórkowy marki S. wartości 100 złotych na szkodę w/w, przy czym swoim zachowaniem

spowodował naruszenie czynności narządu ciała pokrzywdzonego na okres poniżej 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności, będąc skazanym wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 14 marca 2002r., sygn. akt II K 832/01, za przestępstwo z art. 278 § 1 kk i art. 278 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 91 § 1 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 29 maja 2002r., sygn. akt II K 1119/01, za przestępstwo z art. 284 § 1 kk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i art. 278 § 1 kk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczono karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności,
- Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 19 maja 2003r., sygn. akt II K 822/02, za przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 21 sierpnia 2003r., sygn. akt II K 1126/02, za przestępstwo z art. 286 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

które to kary połączono w wyroku łącznym Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 6 lutego 2007r., sygn. akt II K 692/06, w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą to karę odbywał w okresie od 10 października 2005r. do 24 kwietnia 2006r. oraz od dnia 19 maja 2006r. do dnia 6 grudnia 2007r., tj. występku z art. 280 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 64 § 1 kk i za to przestępstwo na mocy art. 280 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności.

Wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności Sąd w oparciu o art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 5 lat.

Nadto na mocy art. 73 § 1 kk Sąd oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego, na mocy art. 72 § 1 pkt 5 kk zobowiązał oskarżonego do powstrzymania się od nadużywania alkoholu, a na podstawie art. 72 § 1 pkt 4 kk zobowiązał go do wykonywania pracy zarobkowej.

Na mocy art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze Sąd Rejonowy zasądził na rzecz obrońcy z urzędu stosowne wynagrodzenie tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu oraz zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa częściowo wydatki poniesione w postępowaniu w kwocie 470 złotych oraz opłatę w kwocie 300 złotych, w pozostałym zakresie zwalniając go od ponoszenia kosztów procesu i obciążając nimi Skarb Państwa.

Od niniejszego wyroku apelację wywiódł Prokurator, który zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego w całości, zarzucając mu:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to:

- art. 410 kpk – polegającą na wyrokowaniu w oparciu o dowód niezalegający w aktach sprawy w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu M. S. w firmie PHU (...) oraz w oparciu o nieujawnione w trybie art. 394 § 1 kpk dane o karalności podejrzanego,

- art. 7 kpk – polegającą na dokonaniu dowolnej i arbitralnej oceny dowodów w postaci zeznań świadka M. W.;

2. rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary, polegającą na wymierzeniu oskarżonemu kary 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 5, oddania pod dozór kuratora w okresie próby, zobowiązania do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu oraz zobowiązania do wykonywania pracy zarobkowej, wynikającą z niedostatecznego uwzględnienia okoliczności obciążających, w szczególności wysokiego stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu, uprzedniej karalności oskarżonego oraz popełnienia przestępstwa w warunkach powrotu do przestępczości określonego w art. 64 § 1 kk, przy jednoczesnym przecenieniu okoliczności łagodzących, w szczególności ugody zawartej pomiędzy oskarżonym i pokrzywdzonym w

ramach postępowania mediacyjnego, co sprawia, że orzeczona kara nie uwzględnia wysokiego stopnia społecznej szkodliwości czynu i zawinienia sprawcy, ani nie spełnia wymogów prewencji ogólnej i szczególnej oraz nie czyni zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości.

Stawiając takie zarzuty Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja Prokuratora nie zasługuje na uwzględnienie, a kontrola odwoławcza przeprowadzonego przez Sąd I instancji postępowania dowodowego, zaskarżonego orzeczenia, jego uzasadnienia oraz analiza treści środka odwoławczego skutkuje koniecznością uznania tej apelacji za niezasadną.

W niniejszej sprawie w zasadzie niekwestionowanymi były ustalenia faktyczne, na których oparty został zaskarżony wyrok w zakresie przypisania oskarżonemu sprawstwa i winy w odniesieniu do zarzucanego mu czynu, wypada zatem jedynie stwierdzić, że Sąd I instancji w prawidłowy sposób przeprowadził postępowanie dowodowe, a zgromadzony materiał dowodowy poddał następnie wnikliwej i rzetelnej ocenie, wyprowadzając z niego trafne wnioski końcowe, które nie mogły pozostawiać wątpliwości, że M. S. dopuścił się występku z art. 280 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk.

Sąd I instancji dokładnie przeprowadził postępowanie dowodowe, w trakcie którego przedsięwziął niezbędne i odpowiednie czynności celem wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności w sprawie. Zgromadzone dowody poddał następnie wnikliwej analizie, a w motywach zaskarżonego orzeczenia ustosunkował się do każdego z przeprowadzonych dowodów. Wyjaśnił, którym dowodom dał wiarę i dlaczego, a także które okoliczności sprawy można na ich podstawie uznać za udowodnione. Przedstawiona przez Sąd I instancji analiza dowodów w pełni zasługiwała na uwzględnienie. Była ona spójna i uwzględniała zasady doświadczenia życiowego, w tym zawodowego. Zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, odpowiadała prawidłowości logicznego rozumowania. Nadto analiza ta nie wykraczała poza ramy swobodnej oceny dowodów. Sąd I instancji opierając się na całokształcie zebranego materiału dowodowego poczynił także prawidłowe ustalenia faktyczne w zakresie okoliczności mających wpływ na wymiar kary, a poczynione przez ten Sąd ustalenia uzasadniają w ocenie Sądu Okręgowego przekonanie co do pozytywnej prognozy, o której mowa w art. 69 § 1 kk. Przekonują zwłaszcza Sąd Okręgowy zaprezentowane w pisemnych motywach wyroku szerokie wywody, odnoszące się do przyjęcia przez Sąd I instancji pozytywnej prognozy kryminologiczno – społecznej w stosunku do oskarżonego, a tym samym do zastosowania art. 69 § 1 kk i warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej mu kary pozbawienia wolności. Nie tylko zatem w niniejszej sprawie została spełniona przesłanka formalna – kara orzeczona została w wymiarze nie przekraczającym 2 lat pozbawienia wolności, ale także zaistniały pozostałe wymogi niezbędne do zastosowania tego środka probacyjnego. Sąd orzekający, w sposób pozytywny weryfikując prognozę kryminologiczną w stosunku do oskarżonego, oparł się istotnie w dużej mierze na zeznaniach kuratora społecznego, sprawującego nad nim dozór w innej sprawie karnej. Relacja tego świadka z przebiegu sprawowanego dotychczas dozoru nad oskarżonym posłużyła Sądowi meriti do dokonania ustaleń dot. jego postawy tak wobec najbliższych, kuratora, jak i szeroko pojętego przestrzegania porządku prawnego. Z zeznań tego świadka wynika bezsprzecznie, że oskarżony wywiązuje się należycie ze swoich ról społecznych ojca i syna wtedy, gdy posiada pracę zarobkową, wówczas bowiem nie nadużywa alkoholu, przekazuje matce środki na utrzymanie oraz współpracuje chętnie z kuratorem. Zgoła inaczej natomiast przedstawia się sytuacja wtedy, gdy pracy tej nie ma, wtedy bowiem przebywa w środowisku kryminogennym, spożywając alkohol, w lipcu 2012r. dopuścił się popełnienia kolejnego przestępstwa, tym razem z art. 178a § 1 kk. Wszystkie te okoliczności Sąd Rejonowy miał w polu widzenia dokonując oceny zachowania oskarżonego i jego postawy prezentowanej w toku procesu, obserwując pozytywne zmiany w sposobie życia oskarżonego, zmierzające do stabilizacji życiowej. Należy bowiem zauważyć, że w trakcie rozprawy w dniu 22 sierpnia 2013r. – wbrew zarzutowi skarżącego – obrońca oskarżonego złożył do akt zaświadczenie pracodawcy, potwierdzające fakt zatrudnienia oskarżonego w warsztacie mechaniki oraz usług (...) na stanowisku mechanik samochodowy od dnia 5 czerwca 2013r. na okres jednego roku (k. 203). Istotnie dokument ten nie został ujawniony

na rozprawie na podstawie przepisu art. 394 § 2 kpk (odczytano go natomiast na rozprawie apelacyjnej), tym niemniej Sąd meriti, dokonując ustalenia tego faktu, oparł się na oświadczeniu obrońcy w tym przedmiocie złożonym do protokołu na k. 204odwrót, a zatem oparł się na dowodzie, który strony postępowania poznały na rozprawie głównej. Nadto wyrokując Sąd, tym razem już w oparciu o art. 394 kpk, opierał się na danych o karalności, znajdujących się na k. 73-74, a zatem decydując się na orzeczenie środka probacyjnego miał także na uwadze fakt jego uprzedniej, niejednokrotnej karalności. Wobec powyższego należy zatem uznać, że nie dopuszczono się obrazy art. 410 kpk, a Sąd I instancji przyjął za podstawę swojej decyzji całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy.

Zgodzić się zatem należy z Sądem orzekającym, iż pomimo wcześniejszej karalności, co więcej – popełnienia przestępstwa w warunkach powrotu do przestępstwa, prezentowana przez oskarżonego postawa podczas postępowania, złożenie wyjaśnień, przeproszenie pokrzywdzonego i wyrażone skrucha i żal, a nadto podjęcie zatrudnienia, sprawowanie wraz ze swoją matką, a babcią dziecka, opieki nad małoletnią córką, w końcu deklaracja złożona przed Sądem odwoławczym o zamierzonym podjęciu leczenia odwykowego od dnia 4 kwietnia 2014r. (poparta przedłożonym przez oskarżonego na rozprawie dokumentem z potwierdzonym terminem pierwszej wizyty), zostały w sposób dostateczny uwzględnione w momencie oceny możliwości uzyskania spodziewanego efektu zapobiegawczego kary, o jakim mowa w przytoczonym przepisie. Wszak zapobieżenie powrotowi do przestępstwa jest minimalnym zadaniem kary, ale wystarczającym dla oceny, czy należy zastosować warunkowe zawieszenie wykonania kary. Kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania także w ocenie Sądu odwoławczego ma szansę na realizację celów w zakresie zapobiegawczego oddziaływania na sprawcę i w tym kontekście musi być uznana za zasadną. Nie ma racji zatem skarżący wykazując, że wymierzona kara z warunkowym jej zawieszeniem nie spełnia wymogów prewencji szczególnej i ogólnej, nie realizuje celów wychowawczych oraz godzi w interes publiczny (społeczeństwa). Prezentowana przez oskarżonego postawa po popełnieniu przestępstwa, zarówno przed mediatorem jak i przed Sądem, zachowanie się pokrzywdzonego A. C., który pogodził się ze sprawcą, przyjął jego przeprosiny i nie zgłaszał żadnych roszczeń na tle popełnionego przestępstwa, z drugiej strony odzyskanie przez niego skradzionego mienia, w końcu podjęcie pracy przez oskarżonego i jego deklaracja o chęci leczenia odwykowego, stanowią istotną przesłankę prognostyczną co do niepopelnienia przez oskarżonego w przyszłości kolejnego przestępstwa. Wszak tego rodzaju przekonanie bazować musi na ocenie postawy sprawcy, jego właściwości i warunków osobistych, dotychczasowego sposobu życia, ale także i jego zachowania się po popełnieniu przestępstwa. Jeśli zatem przez pryzmat tych warunków spojrzeć się na sylwetkę oskarżonego, to trzeba uwzględnić zaobserwowane zmiany w sposobie życia oskarżonego, zmierzające do stabilizacji życiowej, a w związku z tym wdrożenie się do przestrzegania porządku prawnego. Świadczy o tym wychowywanie małej córki z pomocą swojej matki, podjęcie od listopada 2013r. (z uwagi na zakończenie działalności przez poprzedniego pracodawcę) pracy na okres dwuletni w charakterze zbrojarza w firmie budowlanej, podjęcie leczenia odwykowego. Te wszystkie okoliczności miał na uwadze Sąd I instancji i należycie je wyeksponował przy wymiarze kary, w tym także uwzględniając na korzyść oskarżonego tę właśnie relację M. W., z której wynikało, iż w sytuacji stabilnej finansowo, kiedy oskarżony ma pracę, w domu w relacjach z matką wszystko jest w porządku, a on sam nie stroni od kontaktu z kuratorem. Tę właśnie część zeznań świadka Sąd trafnie uwzględnił snując prognozę kryminologiczną.

Argumenty apelującego, odnoszące się do tych okoliczności, które mają wpływ na ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu, a tym samym też na wymiar kary, w pełni zasługują na aprobatę Sądu Okręgowego, ale także i je miał na uwadze Sąd orzekający. Do takich należą wymienione przez skarżącego, ale także zaakcentowane przez Sąd Rejonowy, okoliczności takie jak godzenie przestępstwem w różne dobra chronione prawem, sposób działania sprawcy, ale także okoliczności obciążające w postaci uprzedniej karalności oskarżonego i popełnienia czynu w warunkach recydywy. Mając powyższe na uwadze zdaniem Sądu odwoławczego orzeczona kara 2 lat pozbawienia wolności nie przekracza stopnia winy oraz społecznej szkodliwości popełnionego czynu. Mając w polu widzenia sposób działania oskarżonego, jego sylwetkę, znaczny stopień społecznej szkodliwości czynu jakiego się dopuścił, a nadto przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności łagodzących i obciążających, przytoczonych trafnie przez Sąd Rejonowy, zdaniem Sądu Okręgowego kara w tym wymiarze w sposób należyty spełni swe cele zapobiegawcze i wychowawcze oraz właściwie ukształtuje świadomość prawną społeczeństwa, będąc w odczuciu społecznym karą sprawiedliwą.

Uznając zatem, że w stosunku do oskarżonego można sformułować pozytywną prognozę kryminologiczną, wprawdzie niepewną, ale uzasadniającą danie mu szansy na zmianę postępowania, Sąd odwoławczy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok; z uwagi na konieczność zweryfikowania prognozy kryminologicznej, orzeczoną karę zawieszono słusznie na wydłużony okres próby wynoszący 5 lat. Ustanowiony dozór kuratorski stanowić ma gwarancję, że oskarżony nie popełni ponownie przestępstwa, bowiem skutkować to może wprowadzeniem do wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności.

Z tych wszystkich powodów uznano, że orzeczona wobec oskarżonego kara pozbawienia wolności, wzmocniona dodatkowo orzeczonymi obowiązkami wobec oskarżonego - powstrzymania się od nadużywania alkoholu oraz zobowiązaniem do wykonywania pracy zarobkowej, nie cechuje się rażącą niewspółmiernością pomimo zawieszenia jej wykonania, a tym samym apelacja Prokuratora w tym zakresie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pkt 2 wyroku zasądzono nadto od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy oskarżonego z urzędu adw. P. K. koszty nieopłaconej przez oskarżonego pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym, obejmujące także kwotę podatku VAT, a nadto w oparciu o przepis art. 636 § 1 kpk kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciążono Skarb Państwa.